

Регіональна політика і територіальний розвиток

<https://doi.org/10.36818/1562-0905-2021-2-1>

УДК 352:332.14+339.138

JEL O18, O21, R11

І. В. Заблодська, С. І. Гречана

Методичне забезпечення формування ідентифікаційного профілю територіальної громади

Подано методичні рекомендації щодо формування ідентифікаційного профілю територіальної громади. Визначено, що ідентифікаційний профілю територіальної громади – це таблично-графічне зображення взаємозв'язку її основних характеристик, який дозволяє об'єднувати унікальні ознаки громади та здійснювати коректне порівняння їх у різних площинах, а також формувати перелік титульних рис унікальності. Методичні рекомендації щодо формування ідентифікаційного профілю територіальної громади апробовано на прикладі Новописковської територіальної громади та побудовано її ідентифікаційний профілю. Зроблено висновки та пропозиції щодо напрямів його практичного використання. Розроблено науково-методичний підхід до порівняння результатів ідентифікації в площині «громада ↔ регіон» для формування переліку титульних рис унікальності кожної територіальної громади в межах регіону. На його основі побудовано узагальнений розпізнавальний Distinctive-ідентифікаційний профілю територіальних громад Луганської області та визначено перелік титульних рис унікальності Новописковської територіальної громади. Обґрунтовано, що застосування ідентифікаційних профілів територіальних громад дозволяє забезпечити більш якісне планування їхнього розвитку та здійснювати корегування наявних довгострокових програм і проєктів, зокрема регіональних.

Ключові слова: територіальні громади, профілю, ідентифікація, критерії оцінювання, розвиток, методичні рекомендації, науково-методичний підхід.

Постановка проблеми. Успішне формування та розвиток територіальних громад, виступаючи сучасною парадигмою соціально-економічних змін, актуалізує запит на належне їх врядування на локальному рівні. Тому органи місцевого самоврядування мають спрямовувати свої першочергові зусилля не стільки на вирішення нагальних потреб певної громади, скільки на стратегічне планування свого розвитку, що ґрунтується на широкій партисипації. Хоча стратегування запроваджено майже скрізь, через нестачу досвіду ефективного планування та брак фінансових ресурсів сьогодні не всі громади можуть похизуватись значними успіхами. Однак більшого гальмування розвитку завдає відсутність ідентифікації територіальних громад, через що погіршується змістовне наповнення стратегій їхнього розвитку, а рішення щодо їх реалізації не сприяють подальшій розбудові громад та їх позиціонуванню.

Сьогодні процес ідентифікації територіальних громад не регламентується положеннями чинного законодавства, тому громади здійснюють її на свій розсуд. Обираючи сукупність особливих і типових ознак, комбінування яких відбиває унікальність громади порівняно з іншими, вони створюють власний, максимально наближений до специфіки громади, ідентифікаційний профілю. Він впливає на репутацію громади, обґрунтовує набір стратегічних орієнтирів розвитку, формує підґрунтя для побудови її позитивного іміджу, а також сприяє успішному її позиціонуванню. Наразі ідентифікаційний профілю територіальної громади може мати різний вигляд як за формою, так і за змістом, що суттєво перешкоджає коректному його порівнянню з іншими. Це обумовлює потребу в розробленні відповідного методичного забезпечення щодо формування такого профілю, визначення його основних елементів і підходів до його практичного використання.

© І. В. Заблодська, С. І. Гречана, 2021.

Аналіз останніх досліджень. Розвиток територіальних громад є об'єктом уваги багатьох вчених, що за недовгий час перебігу реформи децентралізації обумовило формування вагомого науково-практичного доробку за цим напрямом. Його переважна частина представлена дослідженнями у сфері вирішення загальних проблем життєдіяльності територіальних громад: особливостей процесів їх об'єднання та подальшого соціально-економічного розвитку, розбудови інфраструктури та сфери надання адміністративних послуг, впровадження стратегічного планування та забезпечення фінансовими ресурсами, тощо. Однак останнім часом науковці все більше приділяють увагу вивченню специфічних аспектів функціонування територіальних громад, пов'язаних, зокрема, з ідентифікацією територій.

У своїх працях Л. Я. Беновська, І. Я. Бернацька, О. О. Брух, І. М. Буднікевич, Г. В. Возняк, І. І. Гавриш, С. С. Гринкевич, П. В. Жук, Ю. П. Мазур, В. Ф. Невлад, Ю. С. Рогозян, К. І. Серебряк, В. Л. Сібрук, С. Ф. Смерічевський, І. З. Сторонянська [1-8] розглядають інструменти розвитку територіальних громад, зокрема ідентифікацію, їхню роль і напрями використання, особливості та проблеми позиціонування громад, зокрема за допомогою брендуння, підходи до формування іміджу територій тощо, подекуди визнаючи важливість формування локальної територіальної ідентичності та вагому роль здійснення ідентифікації локальних територій. Проте науковці залишають поза увагою прикладний аспект процесу ідентифікації територіальних громад та її використання задля забезпечення ефективного розвитку.

Метою статті є розроблення методичних рекомендацій щодо формування ідентифікаційного профілю територіальної громади як таблично-графічного зображення взаємозв'язку її основних характеристик, який дозволяє об'єднувати унікальні ознаки громади та здійснювати їх коректне порівняння в різних площинах, а також формувати перелік титульних рис унікальності.

Основні результати дослідження. У своїх публікаціях науковці ДУ «Інституту економіко-правових досліджень НАН України ім. В. К. Мамутова» дослідили сутність і зміст ідентифікації територіальних громад, запропонували методичний підхід до підготовки та проведення такої процедури, а також практичного застосування сформованого за її результатами ідентифікаційного профілю для оцінювання ефективності реалізації стратегії розвитку громади [8]. Подальша апробація запропонованого методичного підходу, зокрема в роботі органів місцевого самоврядування окремих громад Луганської області, показала нові площини можливостей його використання, актуалізувавши внесення певних змін у форму та зміст ідентифікаційного профілю громади. Це обумовило потребу не стільки в удосконаленні розробленого методичного підходу щодо ідентифікації територіальних громад, скільки в розробленні методичних рекомендацій щодо побудови та практичного використання ідентифікаційного профілю громади.

Отже, ідентифікаційний профіль громади – це таблично-графічне зображення взаємозв'язку основних характеристик унікальності територіальної громади, яке є дієвим і наочним інструментом визначення ефективності планування розвитку територіальних громад. Основними атрибутами ідентифікаційного профілю територіальної громади є систематизований перелік критеріїв ідентифікації територіальних громад, шкала виміру, ID-точка та крива відхилень. Як інформативний заголовок ідентифікаційного профілю громади пропонуємо використовувати головну розпізнавальну ознаку її унікальності – Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій громад [10], що збільшує наочність сприйняття результатів ідентифікації.

Під критеріями ідентифікації територіальних громад розуміємо адміністративно-територіальні характеристики чи показники стану соціально-економічного розвитку громади, які характеризують її суттєві ознаки та дають можливість ототожнити її або відрізнити від інших територіальних громад.

ID-точка являє собою маркер ідентифікаційного профілю, що відображає результат верифікації даних за відповідним критерієм, демонструючи його місце розташування за шкалою виміру [9, с. 56].

Першим кроком процедури побудови ідентифікаційного профілю громади є визначення критеріїв ідентифікації територіальних громад. Така процедура має виходити з потреби отримання коректних результатів і ґрунтуватись на вимогах компактності (незначна кількість елементів), уніфікованості (використовуються загальновідомі статистичні (нормативні) показники) та адаптивності (врахування особливостей життєдіяльності будь-яких громад). Відповідно до такого запиту, з певної сукупності показників, визначених чинною нормативно-правовою базою щодо оцінювання регіонального розвитку, було виокремлено можливі ознаки ідентифікації за просторово-адміністративною, фінансово-бюджетною, соціальною та особливою (регіональною) ознаками, що дало змогу сформувати систему з 16 критеріїв ідентифікації територіальних громад [9, с. 55].

Наступним кроком процедури побудови профілю є розроблення шкали виміру окремо для кожного критерію, оскільки дані для його побудови потребують визначення певної позиції його значення в таблиці профілю, тобто його верифікації. Алгоритм є таким: для якісних критеріїв обираються можливі варіанти значень (не більше трьох), для кількісних визначається загальний інтервал виміру (різниця між максимальним і мінімальним значенням), який поділяється на п'ять рівних відрізків (верифікація оцінок: дуже висока, висока, середня, низька, доволі низька) з подальшою їх оптимізацією (заокруглення для спрощення візуалізації, розділ шкали для від'ємних і позитивних даних тощо).

Далі потрібна систематизація аналітичних значень критеріїв розвитку громад певної території. Базою для них було обрано інформацію щодо стану соціально-економічного розвитку територіальних громад Луганської та Донецької областей (табл. 1).

Таблиця 1

Дані для визначення шкали виміру за кількісними критеріями

Критерії	Одиниця виміру	Значення		
		мінімальне	середнє	максимальне
Площа території ОТГ	км ²	115,7	468,9	1209,8
Населення ОТГ	тис. осіб	1,5	11,4	42,3
Кількість населених пунктів ОТГ	одиниць	5	16,3	40
Доходи загального фонду бюджету на 1 мешканця	грн	1368,2	5782,8	18079,9
Видатки загального фонду бюджету на 1 мешканця	грн	2654,6	7245,1	15423,5
Рівень дотаційності бюджетів*	%	-7,8 / 5,8	-2,7 / +21,6	-0,4 / 45,5
Капітальні видатки на 1 мешканця	грн	297	3053,7	13314
Питома вага капітальних видатків у загальних видатках	%	7,9	26,1	54,1
Чисельність учнів, які навчаються в ОТГ	осіб	125	1046	4645
Кількість закладів освіти	одиниць	3	14	49
Кількість закладів охорони здоров'я	одиниць	2	11	35
Кількість закладів культури та спорту	одиниць	2	21	111
Віддаленість від лінії розмежування	км	24	67,7	135

*Примітка: значення за критерієм наведено окремо для від'ємних і позитивних даних.

Джерело: побудовано авторами за даними [11] та офіційних сайтів громад.

Продемонструємо застосування наведених даних для визначення шкали на прикладі критерію «Площа території ОТГ». Довжина його інтервалу становить

1094,1, а його шаг (п'ята частина) дорівнює 219 (218,82). Це обумовлює побудову шкали виміру, яка містить такі інтервали: менше 219, від 220 до 439, від 440 до 659, від 660 до 879, більше 880. Однак, оскільки метою диференціації шкали є не вимір значень, а їх верифікація в оцінці, зміщуємо межі відрізків до більш візуально прийняттого вигляду, заокругливши шаг інтервалу до 250 та отримавши таку шкалу: менше 200, від 200 до 450, від 450 до 700, від 700 до 950, більше 950.

Виняткового підходу для визначення шкали потребували критерії «Населення ОТГ» та «Рівень дотаційності бюджетів». За основу виконання диференціації першого критерію було взято приклад розподілення громад на групи за чисельністю населення в рейтингу окремих показників виконання місцевих бюджетів [12], до якого було додано групу найменших громад (з населенням менше 3000 осіб), яка широко представлена в досліджуваному регіоні. «Рівень дотаційності бюджетів» є критерієм з оберненою тенденцією – чим нижче його значення, тим більш самодостатньою є територіальна громада. Отже, оцінка «дуже високо» відповідає найменшому від'ємному значенню, а «дуже низько» – найбільшому позитивному. Виходячи з цього, інтервали у шкалі виміру розташовують у зворотному порядку. Крім того, центральний відрізок звужено до точки фактичного нормативного значення – «0», а поділ лівих і правих інтервалів здійснено окремо для позитивних і від'ємних значень.

Перехід до формування ідентифікаційного профілю громади починається з позначення ID-точок і побудови певних кривих відхилень [9, с. 58]. Запропонований раніше вигляд потребує змін не тільки через оптимізацію шкали інтервалів, але й з веденням в дію нового Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад (КОАТУУ) [10]. Тому вважаємо доцільним доповнити ідентифікаційний профіль громади інформативним заголовком, у ролі якого використати головну розпізнавальну ознаку унікальності громади – КОАТУУ. Крім того, задля забезпечення максимальної сумісності з чинною нормативно-правовою базою означимо варіанти верифікації критерію «Тип територіальної громади» за категоріями кодифікатора, тобто селищні територіальні громади будуть відображені в ідентифікаційному профілі за категорією «Н (X)», сільські – «Н (С)», міські – «Н (М)».

Отже, ідентифікаційний профіль територіальної громади, побудований на прикладі Новопокровської ОТГ Луганської області, буде мати такий вигляд (рис. 1).

Хоча ідентифікаційний профіль територіальної громади містить просту та зрозумілу візуалізацію ознак її унікальності, практика його застосування потребує відповідних пояснень. Тому наступним етапом методичних рекомендацій щодо формування ідентифікаційного профілю територіальної громади є визначення напрямів та інструментів його використання.

Для цього ідентифікаційний профіль територіальних громад має отримати певну текстову інтерпретацію, яка може набути змістовності лише за умови аналізу визначених унікальних ознак громади в динаміці чи зіставлення їх з профілями інших громад або територій. Пропонуємо такі види порівнянь:

- з профілями та кривими відхилень інших громад;
- із самотнім (розпізнавальним) профілем регіону та поведінкою його кривої;
- ідентифікаційних профілів територіальних громад, побудованих за фактичними та прогнозними результатами реалізації стратегії розвитку громади чи її окремих програм тощо.

Проведення порівнянь між результатами ідентифікації різних громад дає органам місцевого самоврядування та іншим зацікавленим особам уявлення не тільки про унікальні риси власної громади, але й дозволяє з'ясувати їх типовість чи відмінність. Зіставлення в площині «громада ↔ регіон» демонструє визначальні ознаки громади в межах окремої території як цілісного суб'єкта ідентифікації, дозволяючи виокремити перетин унікальних рис громади з найбільш специфічними рисами цього регіону.

Методичне забезпечення формування ідентифікаційного профілю територіальної громади

НОВОПСКОВСЬКА ОТГ — UA44140090000072167					
Критерії	Шкала виміру				
	не унікальна			унікальна	
Назва ОТГ					
Тип ОТГ	Н(Х) /селищна/		Н(С) /сільська/		Н(М) /міська/
Населення ОТГ	до 3 тис. осіб	3-5 тис. осіб	5-10 тис. осіб	10-15 тис. осіб	більше 15 тис. осіб
Площа території ОТГ	до 200 км ²	200-450 км ²	450-700 км ²	700-950 км ²	від 950 км ²
Кількість населених пунктів ОТГ	до 10 н. п.	11-15 н. п.	16-25 н. п.	26-30 н. п.	від 31 н. п.
Доходи загального фонду бюджету на 1 мешканця	до 2500 грн	2501-4500 грн	4501-7000 грн	7001-14000 грн	більше 14000 грн
Видатки загального фонду бюджету на 1 мешканця	менше 3500 грн	3501-5500 грн	5501-7500 грн	7501-9500 грн	більше 9500 грн
Рівень дотаційності бюджетів	від 22%	22,0-0,1%	0%	(-)0,1–(-)3,0%	до (-)3,0%
Капітальні видатки на 1 мешканця	менше 1000 грн	1001-2500 грн	2501-4000 грн	4001-5500 грн	більше 5500 грн
Питома вага капітальних видатків у загальних видатках	менше 10%	10,1-20%	20,1-30%	30,1-40%	більше 40%
Рівень спроможності ОТГ (за рейтингом)	низький		середній		високий
Чисельність учнів, які навчаються в ОТГ	менше 150 осіб	151-500 осіб	501-1000 осіб	1001-2000 осіб	більше 2000 осіб
Кількість закладів освіти	менше 6	6-10	11-15	16-20	більше 20
Кількість закладів охорони здоров'я	менше 6	6-10	11-15	16-20	більше 20
Кількість закладів культури та спорту	менше 6	6-10	11-20	21-30	більше 30
Віддаленість від лінії розмежування	менше 35 км	35-50 км	50-65 км	65-90 км	більше 90 км

Рис. 1. Ідентифікаційний профіль Новопсковської територіальної громади станом на 01.01.2020 р.
Джерело: розроблено авторами за даними [11; 13].

Порівняння IMPROVE-ідентифікаційних профілів [9, с. 59] (профілів однієї територіальної громади, побудованих у різні періоди часу, що відповідають етапам реалізації стратегії розвитку громади чи її окремих проєктів) дає можливість визначення ефективності впроваджених заходів і забезпечує підґрунтя для якісного планування розвитку територіальної громади та своєчасного корегування чинних довгострокових програм і проєктів.

Однак, якщо проведення порівняння між ідентифікаційними профілями територіальних громад не викликає процедурних питань, то здійснення порівняння профілів у площині «громада ↔ регіон» потребує деяких уточнень.

Основним проблемним моментом є специфіка побудови ідентифікаційного профілю регіону для забезпечення принципу порівнянності. Для вирішення

питання зіставності пропонуємо використовувати на рівні регіону так званий DISTINCTIVE-ідентифікаційний профіль територіальних громад регіону.

Перший етап запропонованого науково-методичного підходу передбачає формування ідентифікаційних профілів для всіх громад регіону (застосовуючи запропоновані вище методичні рекомендації). На другому етапі за кожним критерієм, використовуючи систему переважних чисел, визначають ID-точки регіону, за якими будується крива відхилень. Для цього в таблиці ідентифікаційного профілю (за формою, як для громади) послідовно за кожним критерієм на шкалі його виміру позначається інтервал (інтервали), якому (яким) відповідає переважна кількість ID-точок, промаркованих у профілях громад. Таких інтервалів з помітками може бути декілька, що вказує на дуальний характер DISTINCTIVE-ідентифікаційного профілю територіальних громад регіону – він характеризується одночасною здатністю розпізнавати самотутні риси територіальних громад та узагальнювати найбільш нетипові (титульні) з них, формуючи унікальний образ регіону як сукупності неповторних територіальних громад.

Запропонований науково-методичний підхід було використано для побудови DISTINCTIVE-ідентифікаційного профілю територіальних громад Луганської області (рис. 2).

Підґрунтям для цього стали сформовані профілі дев'яти громад регіону, що станом на 1.01.2020 р. функціонували понад рік (Білокуракинської, Новопсковської, Чмирівської, Троїцької, Біловодської, Красноріченської, Привільської, Нижньодуванської та Лозно-Олександрівської).

Такий профіль територіальних громад регіону дозволяє здійснити оцінювання самотутності ознак ідентифікації в площині «громада ↔ регіон» шляхом порівняння відповідних ідентифікаційних профілів, створюючи підґрунтя для комплексного погляду на унікальність громад і регіону. Результатом проведення таких порівнянь є перелік унікальних ознак громади, визначений за інтерпретацією порівняння її ідентифікаційного профілю з іншими територіальними громадами. Він може бути уточненим (доповненим чи скороченим) за висновками типовості чи відмінності таких ознак у межах регіону. Тобто порівняння профілів у площині «громада ↔ регіон» дає можливість сформулювати титульні риси унікальності кожної територіальної громади в межах регіону.

Зміст такого зіставлення зводиться до визначення збігу відповідних індикаторів громад з маркованими клітинками DISTINCTIVE-ідентифікаційного профілю регіону, а саме: відсутність збігу може свідчити про самотутність певного критерію для громади, що дозволяє зарахувати його до рангу титульних, тоді як спільність ID-точок вказує на більшу типовість у регіоні цієї ознаки. Наявність цифрового маркера в DISTINCTIVE-ідентифікаційному профілі, що показує, наскільки поширеним є значення відповідного критерію територіальних громад регіону, суттєво полегшує формулювання титульних рис ідентифікації.

Порівняння ідентифікаційного профілю Новопсковської територіальної громади в площині «громада ↔ регіон» показало, що із 16 критеріїв унікальності більшість мають типове для Луганської області значення, що наразі не знижує важливості їхнього внеску в характеристику унікальності, однак і не підкреслює її розпізнаваність у регіоні. Як титульні можуть розглядатися тільки капітальні видатки на одного мешканця, питома вага капітальних видатків у загальних видатках, рівень спроможності територіальних громад, кількість закладів освіти та віддаленість від лінії розмежування.

Розташування ID-точок в ідентифікаційному профілі Новопсковської громади за першими трьома критеріями в інтервалах, розташованих справа від маркованих у DISTINCTIVE-ідентифікаційному профілі територіальних громад Луганської області, дозволяє відзначити саме їх у результатах ідентифікації як найбільш нетипові і визначальні.

Методичне забезпечення формування ідентифікаційного профілю територіальної громади

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ — UA44000000000018893					
Критерії	Шкала виміру				
Назва ОТГ	не унікальна		унікальна		
Тип ОТГ	Н(Х) /селищна/	Н(С) /сільська/		Н(М) /міська/	
Населення ОТГ	до 3 тис. осіб	3-5 тис. осіб	5-10 тис. осіб	10-15 тис. осіб	
Площа території ОТГ	до 200 км ²	200-450 км ²	450-700 км ²	700-950 км ²	
Кількість населених пунктів ОТГ	до 10 н. п.	10-15 н. п.	16-25 н. п.	25-30 н. п.	
Доходи загального фонду бюджету на 1 мешканця	до 2500 грн	2501-4500 грн	4501-7000 грн	7001-14000 грн	
Видатки загального фонду бюджету на 1 мешканця	менше 3500 грн	3500-5500 грн	5501-7500 грн	7501-9500 грн	
Рівень дотаційності бюджетів	більше 22	22,0-0,1	0	(-)0,1 – (-)3,0	
Капітальні видатки на 1 мешканця	менше 1000 грн	1000-2500 грн	2501-4000 грн	4001-5500 грн	
Питома вага капітальних видатків у загальних видатках	менше 10%	10-20%	20,1-30%	30,1-40%	
Рівень спроможності ОТГ (за рейтингом)	низький		середній	високий	
Чисельність учнів, які навчаються в ОТГ	менше 150 осіб	150-500 осіб	500-1000 осіб	1000-2000 осіб	більше 2000 осіб
Кількість закладів освіти	менше 6	6-10	11-15	16-20	більше 20
Кількість закладів охорони здоров'я	менше 6	6-10	11-15	16-20	більше 20
Кількість закладів культури та спорту	менше 6	6-10	11-20	21-30	більше 30
Віддаленість від лінії розмежування	менше 35 км	35-50 км	50-65 км	65-90 км	більше 90 км

Рис. 2. DISTINCTIVE-ідентифікаційний профіль територіальних громад Луганської області
Джерело: розроблено авторами.

Крім того, доводячи до відома виконавчого комітету Новопсковської селищної ради визначені результати, слід також звернути увагу на дещо гіршу за типову регіональну позицію щодо кількості закладів освіти. Констатація такого факту може сприяти прийняттю відповідного рішення про перегляд змісту проектів щодо реалізації стратегічної цілі В.3. Доступна та якісна освіта [14, с. 42].

Тому наведений приклад практичного використання запропонованих методичних рекомендацій щодо формування ідентифікаційного профілю територіальної громади дозволяє використовувати їх як дієвий інструмент не тільки для визначення унікальних ознак територіальної громади, але й для забезпечення якісного планування розвитку та своєчасного корегування чинних довгострокових програм і проектів.

Висновки. Отже, можна стверджувати, що методичні рекомендації щодо формування ідентифікаційних профілів територіальних громад дають у розпорядження органів місцевого самоврядування дієвий та обґрунтований інструментарій чіткого та наочного визначення сукупності ознак унікальності територіальних громад, наявність яких дозволяє будувати на їх основі позитивний імідж громади, вдало позиціонувати їх задля подальшого ефективного розвитку.

Запропоновано напрями практичного використання ідентифікаційного профілю територіальної громади, в межах якого розроблено науково-методичний підхід до порівняння результатів ідентифікації в площині «громада ↔ регіон». Його метою є формування переліку титульних рис унікальності кожної територіальної громади в межах регіону, тобто скорегованого на регіональну типовість чи відмінність набору всіх ідентифікаційних ознак певної громади. Обґрунтовано, що його застосування дозволяє забезпечити більш якісне планування розвитку територіальних громад чи корегування чинних довгострокових програм і проєктів, зокрема регіональних. Розкрито зміст підходу, який передбачає формування DISTINCTIVE-ідентифікаційного профілю територіальних громад регіону, формування якого відбувається на основі систематизації (за системою переважних чисел) результатів ідентифікації кожної громади регіону.

Для практичної апробації запропонованого науково-методичного підходу побудовано DISTINCTIVE-ідентифікаційний профіль територіальних громад Луганської області. На прикладі Новопокровської територіальної громади здійснено порівняння результатів ідентифікації в площині «громада ↔ регіон». Визначено, що для цієї громади як титульні можуть розглядатися тільки три критерії: капітальні видатки на одного мешканця, питома вага капітальних видатків у загальних видатках, рівень спроможності територіальної громади. Запропоновано, доводячи до відома виконавчого комітету Новопокровської селищної ради результати ідентифікації, звернути увагу на гіршу за типово регіональну позицію щодо кількості закладів освіти. Акцентовано, що така констатація може сприяти прийняттю відповідного рішення про перегляд змісту проєктів щодо реалізації стратегічної цілі щодо забезпечення доступної та якісної освіти.

Список використаних джерел

1. Буднікевич І. М., Гавриш І. І. Маркетингові інструменти формування та розвитку привабливості територій для цільової аудиторії «населення». *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки.* 2018. Вип. 50. С. 33-43.
2. Гринкевич С., Брух О., Бернацька І. Вплив маркетингового середовища на розвиток об'єднаних територіальних громад. *Аграрна економіка.* 2018. Т. 11. № 1-2. С. 59-69. DOI: <https://doi.org/10.31734/agragrecon2018.01.059>
3. Жук П. В. Питання ідентифікації та шляхи підтримки розвитку гірських територій України. *Регіональна економіка.* 2020. № 3(97). С. 23-34. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2020-3-3>
4. Мазур Ю. П., Невлад В. Ф. Використання маркетингових технологій у діяльності об'єднаних територіальних громад. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Економіка: зб. наук. пр.* 2019. Вип. 1. С. 96-101. DOI: [https://doi.org/10.31339/2313-8114-2019-1\(11\)-96-101](https://doi.org/10.31339/2313-8114-2019-1(11)-96-101)
5. Рогозян Ю. С., Серебряк К. І. Аналіз наукових підходів до проблематики визначення та систематизації параметрів позиціонування територій локального рівня. *Економіка та держава.* 2020. № 5. С. 6-10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.5.6>
6. Смерічевський С. Ф., Сібрук В. Л. Стратегічні аспекти маркетингу територій в умовах децентралізації управління України. *Причорноморські економічні студії.* 2018. Вип. 26(2). С. 55-59.
7. *Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку:* монографія / ред. В. С. Кравців, І. З. Сторонянська. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2020. 531 с.
8. Устименко В. А., Заблодська І. В., Бурбело С. О., Заблодська Д. В., Сасенко П. О. Ідентифікація та позиціонування об'єднаних територіальних громад: методичний інструментарій. *Економіка та право.* 2019. № 1(52). С. 44-50.
9. Заблодська І. В., Гречана С. І. Методичні підходи щодо ідентифікації об'єднаних територіальних громад. *Економіка України.* 2021. № 2. С. 52-62. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2021.02.052>

10. Про затвердження Кодексу адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад: наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 26.11.2020 р. № 290. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0290914-20#Text>
11. Венцель В., Герасимчук І. Експерти проаналізували фінансові показники 806 ОТГ окремо по кожній області. *Децентралізація*: сайт. 2020. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12277>
12. Венцель В., Герасимчук І. Оцінка фінансових показників бюджетів 806 ОТГ. Рейтинг за 2019 рік. *Децентралізація*: сайт. 2020. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12192>
13. Паспорт Новопсковської об'єднаної територіальної громади. *Новопсковська селищна рада*: сайт. 2020. URL: <https://novopskovrada.gov.ua/pasport-gromadi-14-38-26-03-11-2016>
14. Стратегія розвитку Новопсковської селищної ради. *Новопсковська селищна рада*: сайт. 2020. URL: <https://novopskovrada.gov.ua/strategiya-14-48-50-05-05-2020>

References

1. Budnikovich, I. M., & Havrysh, I. I. (2018). Marketynhovi instrumenty formuvannya ta rozvytku pryvabyvosti terytoriy dlya tsi'ovoyi audytoriyi «naseleण्या» [Marketing tools of formation and development of territories' attractiveness for the target audience 'population']. In *Zbirnyk naukovykh prats' Cherkas'koho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky [Proceedings of Scientific Works of Cherkasy State Technological University. Series: Economic Sciences]*: Vol. 50 (pp. 33-43) [in Ukrainian].
2. Hrynkevych, S., Brukh, O., & Bernatska, I. (2018). Vplyv marketynhovoho seredovyschcha na rozvytok ob'yednanykh terytorial'nykh hromad [Marketing environment influence on the development of united territorial communities]. *Ahrarna ekonomika [Agrarian economy]*, 11(1-2), 59-69. DOI: <https://doi.org/10.31734/agrarecon2018.01.059> [in Ukrainian].
3. Zhuk, P. V. (2020). Pytannya identyfikatsiyi ta shlyakhy pidtrymky rozvytku hirs'kykh terytoriy Ukrayiny [The issues of identification and the ways to support the development of mountain areas in Ukraine]. *Rehional'na ekonomika – Regional Economy*, 97(3), 23-34. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2020-3-3> [in Ukrainian].
4. Mazur, Yu. P., & Nevlad, V. F. (2019). Vykorystannya marketynhovykh tekhnolohiy u diyal'nosti ob'yednanykh terytorial'nykh hromad [The use of marketing technologies in the activities of the united national territorial communities]. In *Naukovyy visnyk Mukachivs'koho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomika [Scientific bulletin of Mukachevo state university. Series: Economics]*: Vol. 1 (pp. 96-101). DOI: [https://doi.org/10.31339/2313-8114-2019-1\(11\)-96-101](https://doi.org/10.31339/2313-8114-2019-1(11)-96-101) [in Ukrainian].
5. Rohozyan, Yu. S., & Syeryebryak, K. I. (2020). Analiz naukovykh pidkhodiv do problematyky vyznachennya ta systematyzatsiyi parametriv pozytsionuvannya terytoriy lokal'noho rivnya [Analysis of scientific approaches to the problems of determining and systematizing the parameters of positioning of local level territories]. *Ekonomika ta derzhava [Economy and state]*, 5, 6-10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.5.6> [in Ukrainian].
6. Smerichevskyy, S. F., & Sibruk, V. L. (2018). Stratehichni aspekty marketynhu terytoriy v umovakh detsentralizatsiyi upravlinnya Ukrayiny [Strategic aspects of place marketing in conditions of decentralization in Ukraine]. *Prychornomors'ki ekonomichni studiyi [Black sea economic studies]*, 26(2), 55-59 [in Ukrainian].
7. Kravtsiv, V. S., & Storonyanska, I. Z. (Eds.) (2020). *Terytorial'ni hromady v umovakh detsentralizatsiyi: ryzyky ta mekhanizmy rozvytku [Territorial communities in the conditions of decentralization: risks and mechanisms of development]*. Lviv: Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine [in Ukrainian].
8. Ustyenko, V. A., Zablodska, I. V., Burbelo, S. O., Zablodska, D. V., & Sayenko, P. O. (2019). Identyfikatsiya ta pozytsionuvannya ob'yednanykh terytorial'nykh hromad: metodychnyy instrumentariy [Identification and positioning of the amalgamated territorial communities: methodical tools]. *Ekonomika ta pravo [Economics and Law]*, 1(52), 44-50. [in Ukrainian].
9. Zablodska, I. V., & Hrechana, S. I. (2021). Metodychni pidkhody shchodo identyfikatsiyi ob'yednanykh terytorial'nykh hromad [Methodical approaches to the identification of amalgamated territorial communities]. *Ekonomika Ukrayiny – Economy of Ukraine*, 2(711), 52-62. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2021.02.052> [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennya Kodyfikatora administratyvno-terytorial'nykh odynyt' ta terytoriy terytorial'nykh hromad [On approval of the Codifier of Administrative and Territorial Units and Territorial Hromada Territories] (2020). Order of the Ministry for Communities and Territories Development of Ukraine, adopted on 2020, Nov 26, 290. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0290914-20#Text> [in Ukrainian].
11. Ventsel, V., & Herasymchuk, I. (2020). Eksperty proanalizuvaly finansovi pokaznyky 806 OTH окремо по козній області [Experts analyzed the financial performance of 806 UTCs separately for each region]. *Decentralization*: Website. Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/news/12277> [in Ukrainian].
12. Ventsel, V., & Herasymchuk, I. (2020). Otsinka finansovykh pokaznykiv byudzhetiv 806 OTH. Reitynh za 2019 rik [Estimation of financial indicators of budgets of 806 UTCs. Rating for 2019]. *Decentralization*: Website. Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/news/12192> [in Ukrainian].

13. Pasport Novopskovskoyi ob'yednanoyi terytorial'noyi hromady [Passport of the Novopskov United Territorial Community] (2020). *Novopskov village council*: Website. Retrieved from <https://novopskovrada.gov.ua/pasport-gromadi-14-38-26-03-11-2016> [in Ukrainian].
14. Stratehiya rozvytku Novopskovskoyi OTH [Development strategy of the Novopskov UTC]. (2020). *Novopskov village council*: Website. Retrieved from <https://novopskovrada.gov.ua/strategiya-14-48-50-05-05-2020> [in Ukrainian].

Zablodska I. V., Hrechana S. I. Methodical support for the formation of the identification profile of territorial community.

The article provides the methodological recommendations for the formation of the identification profile of territorial community. It is determined that the identification profile of territorial community is a tabular-graphical representation of the relationship of its main characteristics, which allows to combine unique features of community and make their correct comparison in different planes, as well as to form a list of title uniqueness within the region. Its main attributes are a systematic list of criteria for identifying the local communities, measurement scale, ID-point and deviation curve. As an informative title of the profile it is proposed to use the digital code of territory in accordance with the Codifier of administrative-territorial units and territories of territorial communities. The sequence of steps to build the identification profile of territorial community is determined, the peculiarities of their implementation are revealed. A list of 16 criteria for the identification of territorial communities is formed, according to each of which analytical values are systematized and a measurement scale is developed. Data verification was carried out on the example of Novopskov territorial community, for which an identification profile with marked ID-points and outlined curve of deviations was built. Practical testing of methodological recommendations for the formation of the identification profile of the local community allowed to draw conclusions about the possibility of using them as an effective tool not only to identify the unique features of the local community, but also to ensure quality development planning and timely adjustment of existing long-term programs and projects. The directions of further use of the identification profile of the territorial community are developed and offered. A scientific and methodological approach to comparing the results of identification in the plane «community ↔ region» in order to form a list of title features of each territorial community uniqueness within the region. It is noted that it provides for the formation of DISTINCTIVE-identification profile of territorial communities of the region as their generalized identification profile, the construction of which is based on systematization (by the system of predominant numbers) of identification results of each community in the region. It is substantiated that such an approach allows to simultaneously recognize the distinctive features of territorial communities and to generalize the most atypical (title) of them, forming a unique image of the region as a set of unique communities. Features and stages of its construction are determined. The proposed scientific and methodological approach was used to build a DISTINCTIVE-identification profile of territorial communities of Luhansk region and identified a list of title features of the Novopskov territorial community uniqueness. According to the results of the approbation, the accents for local self-government bodies to ensure better planning of the development of the Novopskov territorial community were determined.

Keywords: territorial communities, profile, identification, evaluation criteria, development, methodical recommendations, scientific-methodical approach.

Заблодська Інна Володимирівна – доктор економічних наук, професор, директор, завідувач відділу проблем міжрегіонального співробітництва Луганської філії ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова НАН України» (e-mail: zablodin@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1410-6194>).

Zablodska Inna Volodymyrivna – Dr.Sci. (Econ.), Professor, Director, Head of the Department of interregional cooperation of the Luhansk Branch of the V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research of the NAS of Ukraine.

Гречана Світлана Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Луганської філії ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова НАН України» (e-mail: svigrech@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4669-3258>).

Hrechana Svitlana Ivanivna – Ph.D. (Econ.), Assoc. Prof., Senior Researcher of the Department of interregional cooperation of the Luhansk Branch of the V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research of the NAS of Ukraine.

Надійшло 18.05.2021 р.